

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

ערכין דף כה.

באיזה אופן הקדש מחשב חדשים ובאיזה לא, ומה הדין?

ומה הדין?	באיזה אופן מיירי?	
משלם כאילו בא בתחלת שנה ¹	כשבא לפדות באמצע שנה	אין הקדש מחשב חדשים
לרש"י לעיל: פודה בני סלעים ² לרש"י כאן ולרמב"ם: תלוי ברצון הגזבר ³	כשבא שנה וחצי קודם יובל	הקדש מחשב חדשים

נקעים או סלעים כדלהלן הנמצאים בשדה גדולה, כיצד הן נפדים?

כשגבוהים או עמוקים יי טפחים	כשגבוהים או עמוקים פחות מ"י	
נפדים לפי "זרע חומר" וכו' ⁴	נפדים לפי "זרע חומר" וכו'	בנקעים הראוים לזריעה
נפדים בשויין ⁶	נפדים עם השדה ⁵	בנקעים מלאים מים או סלעים

הקדש שדה אחוזתו ונגאלה באופנים דלהלן והגיע יובל, מה דינה?

מיד הקדש	מיד הגואל מן ההקדש	
נשאר / חוזרת לבעליה ⁸	יוצאת ומתחלקת לכהנים ביובל ⁷	כשגאלה בעצמו או שבנו גאל
יוצאת ומתחלקת לכהנים ביובל	יוצאת ומתחלקת לכהנים ביובל	כשגאלה קרובו / חברו / כהן

¹ פי, כגון שבא חמש וחצי שנים קודם יובל, דאינו יכול לומר שיתן חמש וחצי סלעים ופונדיונים, אלא צריך לתת כאילו עדיין יש שש שנים שלמות, דאין הקדש מחשב בגירוע לחדשים שיצאו מהשנה, דכתיב (ויקרא כז: יח) "וחשב וכו' על פי השנים הנותרות" - שנים אתה מחשב ואי אתה מחשב חדשים.

² כן פירש"י לעיל במשנתנו, שאם יש ריוח להקדש שנחשב לחדשים שיצאו ולא נחשוב להם כשנה שלמה, וכגון באמצע שנת ארבעים ושמונה, שיש עוד שנה וחצי עד היובל, שאם נחשוב כאילו יש ב' שנים שלמות יפדה בשני סלעים ובשני פונדיונים, ואילו אם נחשוב לחדשים שיצאו, יפדה בני סלעים שלמים, בזה אמרין שהקדש מחשב חדשים, דכתיב (שם) "וחשב לו הכהן" - מכל מקום.

³ הנה רש"י כאן, על מה שאמרה הגמ': "מנין שאם אתה רוצה לעשות חדשים לשנה עושה", פירש בד"ה לעשות, וז"ל: לעשות חדש שנה. לחשוב אותן חדשים שיצאו כאילו הן שנה - והוי רווחא דידיה, עכ"ל. והיינו שתלוי בדעת הכהן הגזבר, שאם רוצה יכול לחשב לו חדשים כאילו הם שנה, והוי כאילו יש כאן שנתים - ופודה בשני סלעים ופונדיונים. ואם לא רצה לחשב לו אותן לשנה, אלא רצה הגזבר לחשב לחדשים שיצאו "ביציאה גמורה" - יתן חמשים סלעים, דבפחות משנתים אינה נגאלת בגירוע. וכן הוא שיטת הרמב"ם בפירוש המשניות כאן, וביד החזקה (פ"ד ה"ח).

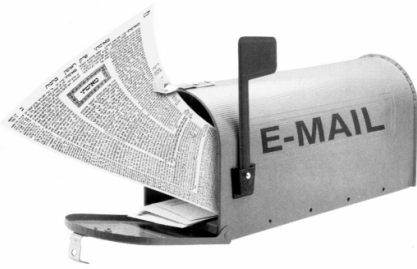
⁴ דהיינו שהם נידונים כל אחד כשדה בפני עצמו, וחלים בהם כל דיני שדה אחוזה. וביאור קושית הגמ' "וליקדשו באנפי נפשיהו", היא, דמה הנפ"מ אם הם קדושים בפני עצמן, דהא בין כה יפדו באותו סוג פדיון, ואינו מרויח כלום. (ובפנים הספר הארכנו בכמה שיטות ראשונים בביאור קושית הגמ', ע"ש).

⁵ כיון שנמוכים הם, הם נקראים "נגאני (=נקעים) דארעא", או "שידרי (=סלעים) דארעא", ולכן הם בטלים לשדה - ונפדים עמה באופן שהיא נפדית, דהינו לפי "זרע חומר שעורים" וכו'.

⁶ פי, כיון שהם מובדלים מהשדה הם קדושים בפני עצמם, אמנם להיות שאינם בפרשת "זרע חומר שעורים" וכו', דאינם בני זריעה - לכן הם נפדים בשויין. (ובהכי מיירי במשנה למסקנא).

⁷ כן הוא דעת רש"י במשנתנו, ובתוס' לקמן (דף כו. ב"ה אילימא), והראב"ד (פ"ד ה"כ). אולם דעת הרמב"ם (שם ובפיה"מ), ורבינו גרשום, והחינוך (מצוה שני"ה) והרע"ב, דצריך לגרוס במשנתנו: ד"אינה יוצאה לכהנים ביובל".

⁸ פי, באופן שגאלה בנו, היא חוזרת לאביו ביובל, דשונה בנו מכל אחר שגאלה.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

ערכין דף כה:

בדברים דלהלן, מי קודם למי, הבן או האח או הבת?

הבת	האח	הבן	
אינה מעמידה	אינו מעמיד ¹	מעמיד	לענין להעמיד שדה אחוזה
----	אינו מייעד	מייעד	לענין יעוד
אינה יורשת	אינו יורש	יורש	לענין ירושת עבד עברי
מקימה שם	מייבם במקום שאין בן ובת	מקים שם ²	לענין הקמת שם / יבום
יורשת במקום שאין בן	יורש	יורש ³	לענין נחלה (תוס')

מה ההוה אמינא שכהן זוכה בשדה אחוזה וגזל הגר שתחת ידו, הא ק"ו דסוגיין פריכא הוא⁴,
וכן מנין למסקנא שאינו זוכה? [תוד"ה אחוזתו].

בגזל הגר	בשדה אחוזה	
דכתיב: "איש את קדשיו לו יהיה"	גזירה שוה "כהן" "כהן" מגזל הגר ⁵	להוה אמינא - דזוכה
גזירה שוה "כהן" "כהן" משדה אחוזה ⁶	"אחוזתו" - אחוזה שלו ואין זה שלו	למסקנא - דמתחלק

¹ פי', ואם פדאה אחיו מיד הקדש, ביובל תצא ממנו ותתחלק לכהנים. ורק בבן נתחדש "לאיש אחר" - לאחר ולא לבן, שאם פדאה הבן - חוזרת ביובל לאביו.

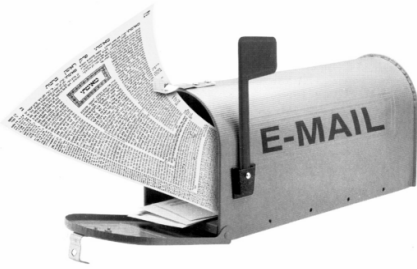
² הנה בהוה אמינא הבינה הגמ' דכיון שאח קם תחת אחיו המת לענין יבום, חשוב הוא יותר מהבן, דהרי הבן אינו מייבם את אשת אביו להקים זרע לאביו. ודחתה הגמ', "כלום יש יבום אלא במקום שאין בן". ובפשיטות הכוונה בדחייה, שאין חשיבות לאח על הבן בענין זה, דהא כל מה שהאח מייבם הוא רק כשאין בן. אכן כתבו תוס' (בד"ה כלום), דאדרבה גם מדין יבום אנו למדים שכן עדיף יותר מאחר, דמזה ילפינן בב"ב (דף קט.) דבת קודמת לאח ואב לנחלה, מהאי דינא שהיא קודמת לענין יבום ושוה בזה לבן, שאם יש בת אין יבום.

³ וכתבו התוס' (לעיל בעמוד א' ד"ה יעידה), דמה שלא חשיב ליה הכא במעלות של הבן על האח, משום שדין ירושה שייך גם באח, וחשיב רק לדברים שאינם שייכים כלל באח רק בבן.

⁴ פי', גם בסוגיין גבי כהן שגואל מיד גזבר לשדה אחוזה שהוקדשה, וגם בסוגיא בב"ק (דף קט.) גבי כהן שגזל גר ומת הגר בלא יורשים, הקשתה הגמ': מנין שלא יאמר הכהן "אם בשל אחרים אני זוכה בשל עצמי לא כ"ש". ולכאורה ק"ו זה נסתר, דבשל אחרים הוא זוכה חלק אחד מכל החלקים המתחלקים בין שאר כהני משמר, משא"כ כאן שרוצה לעכב לעצמו הכל, וזה מנין.

⁵ פי', בגזל הגר ביארה הגמ' בב"ק (שם), שיש הוה אמינא לומר שכהן הגוזל יזכה בשל עצמו (אף שהק"ו הנ"ל נסתר) - ומדכתיב "איש את קדשיו לו יהיה", ומזה ילפינן שהכהן יכול להקריב לאשם של גזל הגר של עצמו, והדין הוא שבשר ועור האשם הם שלו, והוה אמינא שכמו שקרבן האשם הוא לעצמו - גם גזל הגר ישאר אצלו. ולפי"ז ה"ה נמי גבי שדה אחוזה שילפינן לה בגז"ש "כהן" "כהן" מגזל הגר, יהיה הדין כן, שאם גאל כהן שדה אחוזה שלא תצא מידו ביובל אלא הוא זוכה בה.

⁶ ביארו התוס' כאן לפי הסוגיא בב"ק, שמאחר ואנו יודעים גבי שדה אחוזה שגאלה כהן שאין זוכה בה בכולה אלא מתחלקת לכל הכהנים - מקרא ד"אחוזתו", ילפינן מינה נמי לגזל הגר, שאף שכתוב "איש את קדשיו לו יהיה", מ"מ ילפינן גז"ש "כהן" "כהן" משדה אחוזה שגזל הגר שביד הכהן יוצא ומתחלק לכהנים שבאותו משמר.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyomi.co.il

ערכין דף כה:

שדה אחוזה שהוקדשה והגיע יובל, מה דינה?

כשנגאלה על ידי אחר ¹	כשלא נגאלה כלל	
יוצאת לכהנים בחנם ²	יוצאת לכהנים והם נותנים דמיה ³	לר' יהודה
יוצאת לכהנים בחנם	יוצאת לכהנים בחנם	לר' שמעון
יוצאת לכהנים בחנם	אינה יוצאת כלל	לר' אליעזר

הקדשות דלהלן, מה דינם בפרטים הבאים?

כבשי עצרת	שדה אחוזה	בית	
אחר שהוקרבו	ביובל	לעולם ⁴	מתי יוצא מהקדש?
בחנם	מחלוקת כדלעיל	בדמים	כיצד הם יוצאים?
לכהן	לכהן	לפודה אותם	למי הם יוצאים?
קדשי מזבח	קדשי בדק הבית	קדשי בדק הבית	איזה סוג הקדש הם?
כן	כן	לא	האם הם ממתנות כהונה?

¹ באופן זה לכו"ע הדין הוא שכשיגיע יובל יוצאת ממנו ומתחלקת לכהנים שבאותו משמר שחל בו יובל, וכל הנידון במשנתנו שנחלקו בו התנאים, הוא באופן שלא נגאלה, שלר' יהודה אינה יכולה לצאת מהקדש בלא פדיון - ולכך הכהנים נותנים דמיה. ולר"ש יוצאת השדה מהקדש לכהנים גם בלא פדיון. ולר"א אינה יוצאת בכלל, ונשארת ביד הקדש גם אחר היובל עד שיגאלנה מיד הקדש אדם אחר קודם.

² כן כתב רש"י (בד"ה ממקדיש בית), והרמב"ם (פ"ד ה"כ).

³ וכתב רש"י (ד"ה ממקדיש בית) דנותנים חמשים שקלים. ועי' משנה למלך (פ"ד הכ"ו) ועוד שתמהו בזה, ועי' מה שיישבנו בפנים הספר.

⁴ פ"י, ולעולם אינו יוצא מיד הקדש, דאין בו את הגזיה"כ שמצאנו בשדה אחוזה שיוצא לכהנים ביובל.